

Miklavž Komelj
TO NOČ BOM TERJAL
OD TEBE TVOJO DUŠO

*Ширь,
бездомного
снова
лоном твоим прими!
Небо какое теперь?
Звезде какой?
Тысячью церковей
подо мной
затянул
и тянет мир:
«Со святыми упокой!»*

МАЖАКОВСКИ

borba se nastavlja papir gubi

Slišiš,
kako se vsi naključno
slišani glasovi
povezujejo v šepet ognja?
(Joj, ne, potem sem videl še posnetek
Dugina, kako se drži za glavo,
ko gleda ogenj, v katerem gori
njegova hči.)
Samo križ
lahko dá
koordinate.
Iz katerekoli podobe,
če vanjo režeš
v obliki križa,
dobiš podobo križa.
Iz česarkoli.
Moč ikon?
Moč pornografskih podob?
»Ljubezen je oblika,
a moja lastna oblika
že razpada,« je rekel Bazarov,
ko je umiral.
Nekdo reče:
»Kako se borba nastavlja,

kad je odustao
od borbe?«
Kdo? Od čigavega boja?
Boj je vedno mogoč
samo kot moj boj.
Tudi če se to sliši kot *Mein Kampf*.
Ampak tebi, samomorilec,
bi moral vrniti
izposojeno knjigo
Boj z demonom.
Ampak ali je tista eksistenca,
ki je »eno samo strateško
pridobivanje sveta«,
res druga eksistenca
kot eksistenca tistih,
ki »se borijo le
za neskončnost«?
Je kača popkovina?
Rekel si mi, kako vsako jutro
najprej gledaš sliko mrliča,
da veš, da si lahko že isti dan
mrtev. In da se zato
toliko bolj predaš
užitku.
Rekel sem si: »Kako banalno!«
Turgenjev je napisal:
»Pojav banalnosti

je v življenju
zelo koristen; previsoko ubrane
strune se pod njenim
vplivom zrahljajo,
samozavestna ali v izpozabo
prehajajoča čustva
se streznijo,
ker se zavedo
svoje bližnje sorodnosti z njo.«
O Titanik!
O, vsa banalnost
se je nakopičila
samo zato,
da bi bilo srečanje
z ledeno goro
močnejše.
Čistejše!
Nekje so napisane neke koordinate.
Na primer: 32° 31' 41,7" N,
116° 41' 30,9" W ...
Ampak samo križ
jih naredi vidne.
Smrt je gola.
Smrt bruha.
Smrt reče:
»To sem storila zato,
ker mi ni všeč.

Da bi izstopila iz tega,
kar mi je všeč.«
Rekel sem si: »Kako banalno!«
(Joj, ne, na Facebooku sem videl
tvoje poslovilno sporočilo
in nisem pomislil,
da bi bilo to lahko
poslovilno sporočilo,
ampak sem si mislil: »Aha,
še en križ.«
Še en dan.
Bilo jih je ogromno.
Zdaj je en sam.)
O mrhovinarji!
Opravljali so:
»Naredil je samomor,
ker je bilo to in to in to.
Ampak kaj,
če je bilo to in to in to
samo pretveza,
da je lahko naredil samomor?
Ko je Mišimova mati
izvedela za sinovo smrt,
je rekla:
»Vsaj enkrat je naredil, kar je hotel.«
Ne vem, kaj je bilo.
Vem, kaj si hotel.

Karkoli je bilo –
iz katerekoli podobe,
če vanjo režesh
v obliki križa,
dobiš podobo
križa.
Kolektivizem
je samo ime
za samoto.
Karkoli je bilo, si samo kazal,
kaj resnično
deluje.
Kako deluje nekaj čisto drugega,
kot mislimo, da deluje.
Jasno si kazal,
kako lahko postavi
katerekoli
koordinate
česarkoli,
tudi koordinate kaosa,
samo primordialni simbol.
Samo
križ.

20. – 24. VIII. 2022

*Vzvišeno poslanstvo, ki zavezuje
k fanatizmu*

Taki
so
ljudje,

Roman
Uranjek:
tudi

če
pred
njihovimi

očmi
vsak
dan

narediš
en
križ,

en
križ
na

dan,
ne
bodo

videli
tega
križa.

Epifanija

Dekle med hojo
z gesto svoje roke
poskuša ujeti
seme neke rastline,
ki leti proti njej.
Zleti ji mimo roke
in ona gre naprej
in seme pade na tla.
Čez nekaj trenutkov
ga ni na tleh.

Ototototoi popoi da

Podobe raja,
ki so postale
podobe pekla!
Tudi na vsakem razvratu je
mogoče konsistentno utemeljiti
puritanstvo
in moralizem.
Ljudje si tako želijo
puritanstva in moralizma.

Neverjetno.
Svoj mali razvrat so se šli
samo kot pretvezo
za ta moralizem.
Najraje bi spet plesali
okoli grmade,
na kateri gorijo slike –
oblečeni v ministrantska krilca –
z mavričnimi zastavicami v rokah.

Vse nekonvencionalnosti, vso drznost
so se šli, da bi še te
nekonvencionalnosti,
še to
drzznost
spremenili v del svojega dolgčasa, v to,
čemur je Majakovski
rekel *быт*.
Ufff.

Motiš se, ti, ki govoriš o novem
konservativizmu.
To je prišlo
iz tistega, kar je najbolj
pro-gre-siv-no.
Ne pomagajo več opisi.
Ampak če bi besede
pomenile to, kar pomenijo –
bi se res sesul svet?

Če krik traja trideset let –
ga še kdo sliši kot krik?
Sredi druge svetovne vojne
je neki časopis objavil članek
z naslovom *Sonce gori*.
Zdaj pa
gori
Sonce.
Ufff.

Ves svet
govori o stvareh,
ki ne zanimajo
nikogar zunaj majhnega
provincialnega mesta.
Nikogar zunaj majhnega
provincialnega sveta.
Ki ima v kleti neke radiatorje.
Ki ima v mislih neko *generación de cristal*.

Ta *generación de cristal*
ne prenese ničesar
in ne sme videti ničesar,
kar se dogaja,
ker bi jo to preveč prizadelo.
Zato v njenem imenu na trgih
javno sekajo roke,
ki so se hotele koga
dotakniti.

Pred desetimi leti
je otrok,
ki si je namazal roke
s svetlo modro barvo,
rekel:
»Poglej,
moje roke so nebo.
Po mojih rokah bo priletel
avion.«

Če krik traja
tisoč,
dva tisoč,
tri tisoč,
pet tisoč let.
Če so se roke
hotele
koga
dotakniti.

Otrokom Severa

Je obsedenost z igro
popolno zavračanje igre?
Je popolno zavračanje igre
obsedenost z igro?
Ein Ledergurt trug Redel nie.
Prihaja mogoče zadnja
nežnost iz tega, kar je razglašeno
za vir najhujše destrukcije?
Posnetki velikanske
bele dvorane, ki je nenadoma
zunaj sveta.
Polna ljudi.
Zunaj tega, kar je priznано kot svet.
Lahko pride najhujša destrukcija
od tistega, ki hoče svet rešiti
pred najhujšo destrukcijo?
Da bi bilo do konca
diskreditirano vsako
poskušanje
zoperstavljanja
totalni destrukciji,
uresničujoči
vse
utopije?

Ein Ledergurt trug Redel nie.
»Zima prihaja, metež in mraz;
ali se vam jih je treba bati,
vam, otrokom Severa?«
Tako je govoril Kutuzov.
»Naj bosta za nami tišina in mir.«

Carstvo

Ne morem ganjenosti skriti,
če hočeš Carstvo obnoviti,
iz zemlje dvigniti zaklad.
A samo Carstvo, ki je sveto,
je Carstvo. Drugo je prekleto,
stihijska rast, ki je razpad.
Ničesar ni v nobenem mnenju.
A kaj ima moč, da je ukaz?
Kdo lahko v bliskih in grmenju
še prepozna božanski glas?

So res požari zdaj edini,
ki še težijo k veličini?
Se lahko večnost prepove?
Je res muzej dom sveti Kroni?
So res veljavni zdaj zakoni,
ki si jih pišejo ljudje?
Ne tisti, ki so večno dani
z vso svobodo, ki je v njih,
ker so resnični, prepoznani,
kot prepozna vonjavo dih?

Bi Sonce nehalo sijati,
če človek neha žrtvovati?
Nekje se to godi naprej.
En zdrš – in že si kriv pokola.
Resnica pa je gola, gola.
In to je vse, kar veš o njej.
Kar mora Akteon hoteti,
je več, kot si lahko želi.
Ne more nehati strmeti,
ko trgajo ga lastni psi.

Vse zablode so neka naloga.
Sile so tako mile.

Otrok, ki preizkušaš
meje simbolnega,
ko se igraš z besedami, ki ubijajo,

kateremu višjemu redu hočeš
podvreči red sveta,
ko pokažeš, da je *ta* red kaos?

Ko obrneš pogled od kamna
k jabolku,
začaraš kamen v jabolko.

Ko obrneš pogled od jabolka
h kamnu,
začaraš jabolko v kamen.

Krave mukajo.
Levi rjovijo.

Vsi govorijo
o tem, o čemer molčijo.

Naloga

Ljudje, polni kaosa,
čutijo konflikt z redom
in mislijo, da bodo zgradili
boljši red,
če bodo red prilagodili
temu kaosu. To je razpad.

Toda vsaka blodnja
je samo stopnjevanje
neke naloge,
ker ta naloga
z vsako blodnjo postaja težja.

O, zakaj tisti,
ki si najbolj iskreno
prizadevajo ustaviti
ves ta razpad,
tolikokrat naredijo najbolj
vnebovpijoče zločine?

Ta naloga
z vsakim zločinom
postaja težja.
Bolj ko je nemogoča,
bolj je tu,
bolj je moja.

- Zakaj hočeš doseči pobožanstvenje?
- Samo zato, da bom sebi lahko rekel jaz.

Ko je bila Troja
samo še kup
kadečih se ruševin,
se je boj
šele resnično začel.

Boj

Jokajoče orožje.
Boj se sploh več ne dogaja
tam, kjer ljudje mislijo,
da se borijo, čeprav
v tem boju resnično
umirajo.
Krona mrtve kraljice
se je spremenila v tunel.
Tudi križ, izrezan
iz toaletnega papirja,
je križ.

Vojna je na Zemlji vedno, vojna je na Zemlji povsod.

Vojno potrebuje, kdor misli,
da vojne na Zemlji ni vedno,
da vojne na Zemlji ni povsod.

Kdor ve, da je vojna na Zemlji vedno,
da je vojna na Zemlji povsod,
ne potrebuje vojne.

Ko te mušice
letijo nad *tem* breznom –
so duše mrtvih?